

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal ellenőrzése

2015-03-11 11:03:00

Az Állami Számvevőszék befejezte az ellenőrzést a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál. A NAV a feladatköréből adódóan évről-évre a számvevőszéki ellenőrzések látókörében van. Az ÁSZ az elmúlt években az ellenőrzései során tapasztalt kockázatokat összegezve döntött a NAV több tevékenységi területére vonatkozó ellenőrzésének megindításáról. A szabályszerűségi ellenőrzés a hátralékkezelési és végrehajtási, valamint a kiemelt adózói körben gyakorolt tevékenységre vonatkozóan a 2009. január 1-jétől a 2013. december 31-éig, az EUROFISC rendszer tekintetében a 2011. február 8-tól a 2014. április 30-ig terjedő időszakra terjedt ki. Az ellenőrzés hiányosságokat tárt fel a belső szabályozottság területén, az irányítási eszközök aktualizálásánál, továbbá a kockázatkezelési rendszer és az ellenőrzési nyomvonalak kialakításával kapcsolatban. Az ÁSZ megállapította, hogy nem történt meg az adó- és vámszakmai területeken külön-külön alkalmazott folyószámlarendszerek egységesítése. Az egységes, NAV szintű eljárási szabályok hiánya megmutatkozott a hátralékkezelési és végrehajtási eljárási feladatok ellátása során.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (APEH) és a Vám- és Pénzügyőrség (VP) integrációjával jött létre, és 2011. január 1-jétől kezdte meg működését. A NAV jogállását tekintve kormányhivatal, a központi költségvetésben önálló fejezetet képez. Feladatait az ellenőrzött időszakban – az APEH-hoz hasonlóan – háromszintű rendszerben, központi, középfokú és alsó fokú szervei útján látta el. Az APEH irányítását, 2011-től a NAV felügyeletét az adópolitikáért felelős miniszter látta el. A NAV a költségvetés bevételeinek mintegy 71%-áért felelős. 2012-ben a NAV számláin – valamennyi adó- és adójellegű bevételt figyelembe véve – összességében 10 218 milliárd forint nettó bevétel realizálódott.

Az ÁSZ megállapította, hogy 2009-2013. között az ellenőrzési feladatellátáshoz kapcsolódó belső kontrollkörnyezetet kialakították, a belső szabályozásokban azonban nem, vagy késedelmesen történtek meg a jogszabályi változásokat követő módosítások. Ennek következtében fennállt a kockázata annak, hogy a különböző szervezeti egységekben dolgozók egymástól eltérő módon, vagy nem vették figyelembe a megváltozott jogszabályi előírásokat. Az ellenőrzött szakmai területekre vonatkozóan nem adták ki az irányítási és ellenőrzési folyamatokban a felelősségi és információs szinteket és kapcsolatokat bemutató ellenőrzési nyomvonalat, továbbá nem alakították ki teljes körűen a kockázatkezelési rendszert.

A korábbi évek zárszámadási ellenőrzéseihez hasonlóan az ÁSZ ezúttal is megállapította, hogy az ellenőrzött időszak végéig nem történt meg a NAV egységes folyószámla rendszerének kialakítása. A folyószámla integráció megvalósított, első fázisa 2013. január 1-jétől a NAV adó- és járulékjellegű bevételeinek mindössze az 1%-át jelentette. A hiányosságok következtében nem volt kiépített a hátralékkezelés egységes, jól átlátható és naprakész rendszere. 2012-től a hátralékkezeléssel, a végrehajtási eljárások kezdeményezésével és lefolytatásával kapcsolatosan NAV szintű eljárásrendet nem adtak ki. Az egységes szabályozással nem rendelkező eljárások döntési szabadságot, ezáltal egymástól eltérő feladatellátási lehetőséget tettek lehetővé a különböző szervezeti egységekben. Az ellenőrzött időszakban a hátralékbeszedési helyzet romlott, mivel – a jelentős mértékben, évről-évre végrehajtott törlések ellenére – a hátralékállomány nagysága, valamint ezen belül a beszedés szempontjából kedvezőtlenebb, nem működő adózói hátralékok aránya egyaránt növekedett.

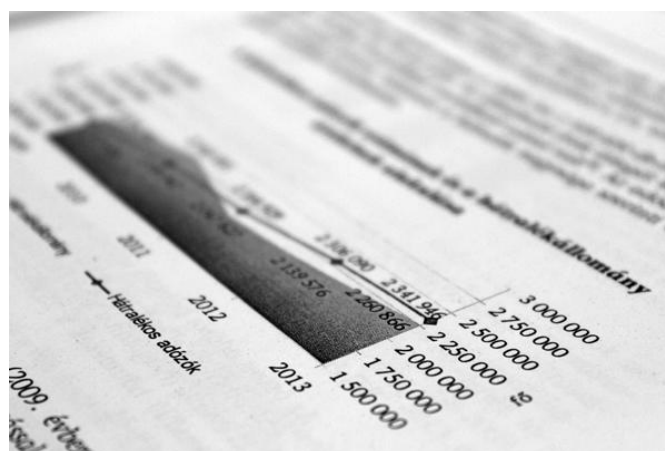
A 2009. évről 2013-ra az adó- és vámszakmai terület által nyilvántartott hátralékállomány 2 078,5 Mrd Ft-ról 2 260,9 Mrd Ft-ra nőtt (8,8%), amelynek döntő része – átlagosan a 97,1%-a – adószakmai volt. A hátralékállomány emelkedésének ütemét mérsékelte, hogy az ellenőrzött időszakban közel 3 800 Mrd Ft hátralékot töröltek elévülés, behajthatatlanság, tartozás mérséklés, illetve a felszámolási eljárásokhoz kapcsolódóan. Mindemellett az APEH/NAV a 2009-2013. években évente 232,8-204,0 Mrd Ft olyan működői adózói hátralékállományt mutatott ki, amelynek hátralékkezelése érdekében nem tett intézkedéseket.

Az adózásban betöltött meghatározó súlyuk ellenére, a kiemelt adózói körben az adóztatásra és ellenőrzésre vonatkozó belső szabályozók kialakítása a jogszabályokban előírtakkal nem volt minden esetben összhangban, illetve kiadásuk késedelmesen, vagy nem történt meg. Hiányos volt az ellenőrzéseket támogató informatikai rendszerek szabályozottsága is.

Az APEH/NAV az ellenőrzött időszakban nem vezetett nyilvántartást a jogszabályban előírt, egyes törvényi ellenőrzési kötelezettségeiről. Nem vezettek nyilvántartást továbbá a NAV eljárásrend szerint kötelezően ellenőrizendő kiemelt adózókról sem.

A 2009-2011. között nem tartották be teljes körűen a törvényi előírásokat, amely szerint a legnagyobb adóteljesítménnyel rendelkező 3000 adózót – köztük a kiemelt adózókat – az állami adóhatóság köteles volt rendszeresen, legalább háromévente ellenőrizni. Az érintett kiemelt adózók 1 %-ának megfelelő adózót nem ellenőriztek. Nem tartották be teljes körűen saját belső szabályzataikat sem, amely szerint az átfogó ellenőrzés terjedelmének legalább két teljes adóévnak kellett lennie. Az érintett működő adózók 6,7%-ának ellenőrzése elmaradt, annak ellenére, hogy a megelőző két évben nem kezdődött, nem fejeződött be náluk átfogó ellenőrzés.

A NAV adatbázisaiban az EUROFISC nemzetközi adatcsere teljesítéséhez szükséges információk rendelkezésre álltak. Magyarország aktív részvételét mutatja, hogy az ellenőrzött időszakban a más

országokból érkezett megkeresések 55%-ához kapcsolódóan a NAV visszajelzett az adatcserével érintett három területen. A kiküldött megkeresésekre azonban 62,9%-ban nem érkezett visszajelzés. Az EUROFISC működésének eredményeként a NAV áfa csalásokban részt vevő vállalkozásokat azonosított, továbbá a kapcsolódó, megállapítással zárult 281 adóellenőrzés 19,6 Mrd Ft adó megállapítást tett.

Az ÁSZ megállapította, hogy az ellenőrzött időszakban a PM, illetve az NGM a hátralékkezelési és végrehajtási eljárási, valamint a kiemelt adózói kört érintően ellenőrzést nem végzett.

Jelentésében az Állami Számvevőszék a Nemzeti Adó- és Vámhivatal elnökének, a Kiemelt Adó- és Vám Főigazgatóság főigazgatójának, valamint a Regionális adó főigazgatóságok főigazgatóinak fogalmazott meg javaslatokat, amelyekre a törvényi előírás szerint 30 napon belül intézkedési tervet kell készíteniük.

Makkai Mária
felügyeleti vezető

Horváth Bálint
Kommunikációs és Kapcsolattartási Osztály

Az 1000 pixel széles hivatalos sajtófotók letöltéséhez kattintson a kép megjelenítésére.

Kérjük minden esetben tüntesse fel a kép készítőjét: Állami Számvevőszék

